

Oponentský posudok v rámci inauguračného konania doc. Ing. Zdenky Musovej, PhD.

V zmysle vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 246/2019 Z. z. o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov a umelecko-pedagogických titulov docent a profesor som bola listom dekana Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici doc. Ing. Petra Krištofíka, Ph.D. zo dňa 6. júla 2020 vymenovaná za oponentku a požiadaná o vypracovanie oponentského posudku k predloženej žiadosti o vymenovanie za profesora doc. Ing. Zdenky Musovej, PhD., zamestnankyne Katedry ekonomiky a manažmentu podniku Ekonomickej fakulty Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici v odbore habilitačného konania a inauguračného konania ekonomika a manažment podniku, v študijnom odbore ekonómia a manažment.

Na základe uvedeného predkladám oponentský posudok.

1. Najvýznamnejšie diela uchádzačky

V rámci vymenúvacieho konania uchádzačka predložila ako svoje najvýznamnejšie diela:

- článok vo vedeckom časopise Economics and Sociology (ISSN 2071-789): Environmentally Responsible Purchasing in Slovakia (elektronický zdroj : journal of scientific papers – Szczecin: Centre of Sociological Research, vol. 11, no 4, pp. 289-305), (r. 2018)
- vedeckú monografiu (ISBN 978-80-557-0516-3): Spoločenská zodpovednosť v marketingovej praxi podnikov (r. 2013)
- vedeckú monografiu (ISBN 978-80-557-1678-7): Vnímanie zodpovedných marketingových aktivít spotrebiteľmi (r. 2020),

Článok vo vedeckom časopise Economics & Sociology evidovanom v databáze WoS a SCOPUS sa venuje environmentálnemu aspektu nákupnej zodpovednosti na Slovensku. Tím autorov, ktorého doc. Musová je členkou, prezentuje výsledky vlastného primárneho výskumu z roku 2017. Predmetom skúmania bol vplyv environmentálnych faktorov pri nákupe produktov vo všeobecnosti, následne environmentálnych produktov, bioproduktov a biopotravín. Téma príspevku je aktuálna, obzvlášť rezonuje v súčasnom období narastajúcich environmentálnych problémov, keď je skúmanie rôznych aspektov environmentálnej zodpovednosti jednotlivých trhových subjektov významné a nevyhnutné. Prínosy sú evidentné v teoretickej i praktickej rovine, kde sú zaujímavé najmä zistenia o spotrebiteľskom správaní pre podnikovú prax, ktorá chce ponukou environmentálnych produktov cielenejšie oslovovať relevantné spotrebiteľské segmenty.

Vedecká monografia *Spoločenská zodpovednosť v marketingovej praxi podnikov* je výsledkom vedeckovýskumnej činnosti doc. Musovej zameranej na koncepciu spoločensky zameraného marketingu, v ktorej autorka zaujímavo rieši zodpovednosť v marketingu analyzovanú z dvoch aspektov, a to zo strany marketingového manažéra, ktorý ovplyvňuje ciele reakciu na vybranom trhu a zo strany zákazníka, ktorý vykonáva nákupné rozhodnutia. Významné sú v monografii prezentované výsledky primárneho a sekundárneho výskumu, z ktorých vyplynulo, že napriek tomu, že sa mnohé podniky snažia správať environmentálne, zostávajú ich marketingové aktivity takto ciele bez významnej odozvy. Vedecká monografia prináša systematicky spracovanú problematiku spoločenského marketingu a sprostredkovanie podnetných informácií a riešení pre podnikateľské subjekty, ktoré preferujú zodpovedné správanie ako svoju konkurenčnú prednosť, ako aj sprostredkovanie efektov pre spotrebiteľskú verejnosť. Monografia obsahuje autorské názory a postoje ktoré sú výsledkom dlhodobej výskumnej činnosti autorky.

Vo vedeckej monografii *Vnímanie zodpovedných marketingových aktivít spotrebiteľmi* sa doc. Musová už špecifickejšie zamerala na dobročinný marketing, ako na jeden z inovatívnych marketingových prístupov v rámci zodpovedného správania podnikov. Túto súčasť spoločensky zodpovedného marketingu autorka rieši cez postoje spotrebiteľov k nemu, cez potenciálnu snahu spotrebiteľov zapojiť sa do projektu dobročinného marketingu, a tak prispieť k riešeniu konkrétneho celospoločenského problému. Práca je výsledkom dlhodobého primárneho výskumu a potvrdzuje kvalitu výskumnej činnosti autorky.

2. Pedagogická činnosť uchádzačky

Doc. Musová je od r. 2003 zamestnaná na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici ako vysokoškolská učiteľka, do r. 2005 na Fakulte financií UMB a po jej zlúčení s Ekonomickou fakultou UMB pôsobí doposiaľ na tejto fakulte. Do r. 2005 pôsobila najskôr na Katedre bankovníctva a poisťovníctva a neskôr na Katedre ekonomiky a manažmentu podniku ako odborná asistentka a od r. 2014 pôsobí na funkčnom mieste docent na Katedre ekonomiky a manažmentu podniku.

Zameranie pedagogickej činnosti doc. Musovej je prevažne na oblasť manažmentu a marketingového manažmentu. Uvedenú profiláciu charakterizujú najmä nosné povinné predmety, ktoré na fakulte zabezpečuje, a to: *Manažment vzťahov so zákazníkmi, Strategický a projektový manažment, Marketing finančných služieb*, ale i povinne voliteľné predmety ako *Spoločensky zodpovedné podnikanie, Spoločenský marketing* a i. Uvedenú profiláciu i v minulosti reprezentovalo zabezpečovanie výučby predmetov ako *Marketing, Finančný a bankový marketing, Etika podnikania, Podnikanie bánk a poisťovní, Bankový manažment a marketing, Neziskový marketing, Projektový manažment* a mnoho ďalších, ktoré uchádzačka uvádza vo svojich obligatórnych materiáloch vo svojej žiadosti a ktorých výučba je faktorom i výsledkom rozsiahlych vedomostí a skúseností uchádzačky v rámci jej pedagogickej činnosti a v rámci jej pedagogického profilu a ktorých vysoká úroveň sa nutne prejavila i v zavedení a následnom garantovaní mnohých z uvedených predmetov, ako aj vo vedení záverečných prác študentov vo všetkých troch stupňoch vysokoškolského vzdelávania.

Pod vedením doc. Musovej ukončilo bakalárske práce 11 študentov a diplomové práce 126 študentov. V rámci doktorandského štúdia pôsobí doc. Musová ako školiteľka v študijnom odbore *ekonomika a manažment podniku*, resp. (od r. 2019 nový názov) *ekonómia a manažment*, kde pod jej vedením obhájili v tomto odbore dizertačné práce 2 doktorandi a jeden doktorand úspešne absolvoval dizertačnú skúšku.

Teoretické i praktické vedomosti a skúsenosti v rámci svojho pedagogického pôsobenia využila a obsiahla doc. Musová pri publikovaní učebnice *Medzinárodné financie* v spoluautorstve a v 5 učebných textoch, z ktorých v dvoch je samostatnou autorkou, ale i v ďalších publikáciách podporujúcich vzdelávanie na fakulte i mimo fakulty.

Profesionálne pôsobenie a vysoká odbornosť doc. Musovej je uznaná aj samotným členstvom v komisiách pre štátne a rigorózne skúšky, v odborových komisiách doktorandského štúdia v odbore (v súčasnosti v subkomisii) *ekonomika a manažment podniku* na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici, v odbore (v súčasnosti v subkomisii) *ekonomika a manažment podniku* na Fakulte prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov UNIZA v Žiline, a v odbore *masmediálne štúdiá* na Fakulte masmediálnych štúdií UCM v Trnave, ako aj v komisiách pre štátne skúšky a obhajoby dizertačných prác v rámci doktorandského štúdia.

Na základe uvedeného môžem konštatovať, že výsledky pedagogickej činnosti doc. Ing. Zdenky Musovej, PhD. ju charakterizujú ako skúsenú a v akademickom prostredí i v odbornej komunite uznávanú vysokoškolskú pedagogičku v odbore svojho pôsobenia.

3. Vedeckovýskumná činnosť uchádzačky

Pani doc. Ing. Zdenka Musová, PhD. rozvíja v súčasnosti svoju vedeckovýskumnú činnosť a vedeckú školu so zameraním prevažne na oblasť marketingového riadenia podnikov

a organizácií zameraného na uplatňovanie spoločensky zodpovedného podnikania a správania. K tomuto zameraniu sa postupne dopracovala dlhodobou vedeckovýskumnou činnosťou v rôznych parciálnych oblastiach ekonomiky, manažmentu a marketingového manažmentu.

Dôležitým výstupom i faktorom ovplyvňujúcim rozvoj vedeckovýskumného pôsobenia doc. Musovej je jej projektová činnosť, ktorú hodnotím ako vysoko nadštandardnú. Reprezentuje ju medzinárodný projekt Coberen v grantovej schéme Erasmus, ktorého spoluriešiteľkou bola v rokoch 2009-2011. Reprezentujú ju mnohé projekty agentúry VEGA – v celkovom počte 9 – ktorých riešenia sa zúčastňuje ako vedúca alebo spoluriešiteľka od r. 2005 po súčasnosť, a taktiež ďalších 7 významných projektov národného i medzinárodného charakteru v programoch PHARE, Leonardo da Vinci, či projektov bilaterálnej spolupráce, ktorých bola koordinátorom.

Rovnako dôležitým faktorom ovplyvňujúcim vedeckovýskumnú činnosť a vedeckú školu uchádzačky, ale aj výsledkom jej uznania sú jej pobyty na univerzitách ako Technická univerzita Liberec ČR, University of Baelaric Španielsko, a to viacnásobne v rokoch 2010, 2014, 2016 a 2018, rovnako krátkodobé pobyty na Fakulte spotrebiteľského práva v Louvain la Neuve v Belgicku, na Technische Universität v Berlíne v rámci koordinácie bilaterálneho projektu SR a SRN „Vybudovanie infotéky Združenia slovenských spotrebiteľov“, či vzdelávací pobyt v oblasti manažmentu organizovaný Európskou komisiou v Bruseli.

V rámci svojej vedeckovýskumnej i odbornej činnosti dospela doc. Musová k zaujímavým a významným publikačným výstupom. Zo 166 výstupov jej vedeckovýskumnej a odbornej činnosti (okrem habilitačnej práce a redakčných a zostavovateľských prác) vyzdvihujem predovšetkým najvýznamnejšie:

- je autorkou 2 vedeckých monografií,
- je spoluautorkou 7 článkov v domácich a zahraničných časopisoch registrovaných v databázach WoS a SCOPUS,
- je autorkou, resp. spoluautorkou 22 článkov v domácich a zahraničných časopisoch,
- je autorkou, resp. spoluautorkou 24 vedeckých prác v domácich a zahraničných recenzovaných vedeckých zborníkoch,
- je autorkou, resp. spoluautorkou 71 publikovaných príspevkov na domácich a zahraničných konferenciách, z toho takmer tretina je publikovaná v zborníkoch evidovaných vo WoS a SCOPUS,
- je autorkou, resp. spoluautorkou 15 článkov v odborných časopisoch a zborníkoch z odborných konferencií.

Výstupy svojej vedeckovýskumnej činnosti doc. Musová prezentovala taktiež v mnohých prednáškach na domácich a zahraničných vedeckých podujatiach, z ktorých niektoré boli na základe pozvania organizátorov.

To, že vysoká odbornosť doc. Musovej je akceptovaná národne i medzinárodne, potvrdzujú jej členstvá v redakčných radách zahraničných časopisov, ako: International Journal of Entrepreneurial Knowledge, či Psychosociological Issues in Human Resource Management, domáceho časopisu Ekonomika a spoločnosť, vo Vedeckej rade vydavateľstva Wolters Kluwer pre oblasť marketingu a marketingovej komunikácie a členstvá vo výboroch medzinárodných konferencií, ako: Economics, Management, Finance and Social Attributes of Economics System 2018 v Pule, Marketing Identity 2018 v Smoleniciach a Globalization and its socio-economic consequences 2020 v Rajeckých Tepliciach.

Vedeckovýskumnú a publikačnú činnosť doc. Ing. Zdenky Musovej, PhD. hodnotím vysoko kladne a konštatujem, že pani doc. Musová je uznávanou a významnou reprezentantkou vednej oblasti, do ktorej sa radí svojou vedeckovýskumnou činnosťou, ako aj uznávanou odborníčkou akceptovanou v domácom i zahraničnom výskumnom prostredí, ktoré obohatila mnohými originálnymi a zaujímavými témami.

4. Uznatie uchádzačky vedeckou, pedagogickou a odbornou komunitou

Ohlasy na práce doc. Ing. Zdenky Musovej, PhD. sú zaujímavé svojou početnosťou a významné svojou kvalitou a medzinárodným rozsahom. Na jej publikačnú činnosť bolo zaznamenaných celkom 262 citačných ohlasov, z toho 82 citácií v zahraničných a 16 domácich publikáciách registrovaných v citačných indexoch WoS a v databáze SCOPUS, 163 citácií v zahraničných a domácich publikáciách neregistrovaných v citačných indexoch a 1 recenzia v domácej publikácii.

Príkladom jej spoločenského uznania a uznania odbornou komunitou sú aj početné členstvá v organizáciách ako: Slovenská asociácia Corporate Governance, Združenie slovenských spotrebiteľov, European Network of Consumer Educators, Spotrebiteľský inštitút, Občianske združenie Ekonómia, Občianske združenie Financ, či v minulosti Správna rada pre certifikáciu výrobkov, ako aj jej členstvá v habilitačných komisiách pri habilitačnom konaní na Ekonomickej fakulte UMB v Banskej Bystrici, Obchodnej fakulte na EU v Bratislave, Fakulte prevádzky a ekonomiky dopravy a spojov na UNIZA v Žiline, Fakulte manažmentu na UK v Bratislave, Fakulte masmediálnej komunikácie na UCM v Trnave, či v neposlednom rade jej členstvo v Akademickom senáte Ekonomickej fakulty UMB v Banskej Bystrici.

5. Plnenie minimálnych kritérií

V súlade s „Minimálnymi kritériami pre habilitačné konanie a konanie na vymenúvanie za profesorov na UMB“ v oblasti výskumu Ekonómia a manažment schválenými Vedeckou radou UMB dňa 24. apríla 2014 môžem konštatovať, že výsledky pedagogickej činnosti doc. Ing. Zdenky Musovej, PhD. vo vysokej miere prekračujú požadované hodnoty uvedených kritérií.

Rovnako môžem konštatovať, že stanovené hodnoty kritérií vo vedeckovýskumnej a publikačnej oblasti sú splnené a v oblasti publikácií vo vedeckých časopisoch indexovaných i neindexovaných, ako aj v zborníkoch z vedeckých konferencií sú hodnoty uvedených kritérií vysoko prekročené.

Positívna je aj bilancia minimálnych požiadaviek na počty publikovaných vedeckých prác a prác kategórie A na získanie titulu profesor v zmysle ostatnej akreditácie, ktorá taktiež prezentuje vysoké prekročenie týchto požiadaviek.

6. Záver

Na základe predložených materiálov doc. Ing. Zdenky Musovej, PhD. môžem konštatovať:

1. Výsledky pedagogickej i vedeckovýskumnej práce doc. Musovej sú na vysokej úrovni, o čom svedčí bohatá publikačná činnosť v oboch oblastiach, vysoký počet vedení záverečných prác v 1. a 2. stupni štúdia, zavedenie nových predmetov do študijných plánov, nadštandardná projektová činnosť, uznanie vedeckou, pedagogickou a odbornou komunitou doma i v zahraničí, ktoré je prezentované ohlasmi na jej publikačnú činnosť, členstvami vo vedeckých a organizačných výboroch konferencií, v redakčných radách časopisov, ako aj v spoločenských združeniach a organizáciách.
2. Doc. Ing. Zdenka Musová, PhD. významne prispieva k rozvoju poznania problematiky spoločensky zodpovedného marketingového riadenia podnikov, ako aj k implementácii tohto poznania do vysokoškolského vzdelávania v študijnom odbore ekonomia a manažment.

Na základe uvedených skutočností

odporúčam schváliť

**návrh na vymenovanie doc. Ing. Zdenky Musovej, PhD. za profesorku
v odbore habilitačného konania a inauguračného konania ekonomika a manažment
podniku.**

Otázka do rozpravy:

Na základe výsledkov Vašich prieskumov zameraných na environmentálne správanie či už podnikateľských subjektov alebo spotrebiteľov ste vo svojich monografiách uviedli, že situácia vo vývoji tohto správania v SR nie je priaznivá, že mnohé podniky hoci sa usilujú správať environmentálne, zostávajú ich marketingové aktivity takto cieleňé bez významnej odozvy zo strany spotrebiteľov. Mohli by ste uviesť faktory, ktoré ovplyvňujú takúto situáciu, a taktiež uviesť, aká je situácia v tejto oblasti v iných ekonomicky vyspelých krajinách?

V Žiline 1. septembra 2020